

Oponentský posudok

Na habilitačnú prácu

Autor: Mgr. art. Vladislava Fekete, ArtD.

Názov: súbor prác o divadle a súbor umeleckých výstupov k habilitačnému konaniu

Oponent: doc. PhDr. Michal Babiak, CSc.

Pracovisko/Profesionálne zaradenie: Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, katedra estetiky; docent

1. Originalita a prínos habilitačnej práce: Mgr. art. Vladislava Fekete, ArtD. je výraznou osobnosťou v slovenskom divadelnom, teatrologickom a širšom kultúrnom kontexte. Práce, ktoré predložila k svojmu habilitačnému konaniu preukazujú vysoký stupeň autonómneho, originálneho vedeckého reflektovania širšej sféry odborného divadelného kontextu - a na strane druhej aj výnimočných umeleckých (dramaturgických a literárno-dramatických) riešení. Dr. Feketeová sa odborne a umelecky profilovala v slovenskom bratislavskom prostredí, no skutočnosť, že jej predgraduálne štúdium bolo výrazne poznačené juhoslovanským kontextom - s jeho široko koncipovaným otvoreným a liberálnym prístupom v recepcii západného umenia, ako aj jeho teoretickej a estetickej reflexie – zásadným spôsobom prispelo, že sa táto autorka, dramaturgička a manažérka divadelných a teatrologických aktivít v širších súvislostiach etablovala ako jedinečný – a v súradniciach kvality aj – prínosný prvok v kontexte slovenskej kultúry.

2. Uplatnenie umeleckej práce/výskumu v odbore (doma/v zahraničí): Predložené odborné a umelecké práce Dr. Feketeovej nachádzajú svoje uplatnenie a ohlas vo viacerých národno-kultúrnych kontextoch. Svojou erudovanosťou výrazne prispieva v slovenských odborných kruhoch najmä svojimi divadelno-estetickými a teatrologickými prácami zameranými na problematiku aktuálnych divadelných poetík, ktoré reflektuje v širšom medzinárodnom kontexte a následnou komparáciou so súčasnou situáciou v slovenskom divadelníctve. Viaceré jej odborné texty, orientované na problematiku performatívnych postupov v divadle nachádzajú aj svoju aplikovanú paralelu v oblasti divadelnej kritiky (predložená práca *3 X s*), kedy v širších súvislostiach nadobúdajú aj ráz istého metodologického vademékum aktuálnej divadelnej praxe, jej poetických postupov a širších estetických súvislostí. V rovine umeleckej praxe jej oceňované a do viacerých jazykov preložené divadelné hry dokážu zaujať nielen v slovenskom, ale aj v zahraničnom prostredí: otázka hľadania identity, stratenej vlasti ako „strateného raja“ a života v ilúzii „znovuobjavenia tohto raja“ nie je iba traumatickou skúsenosťou, ktorú habilitantka nesie so sebou ako ciachu z prostredia bývalej Juhoslávie (aj keď rad autorov z tohto prostredia práve na týchto témach oslovil publikum i odbornú obec v Európe, a vôbec – v západnom svete), ale aj ako svedectvo istého pocitu postmodernistického intelektuálneho nomádstva, ktoré rezonuje ako silná téma od konca 20. storočia v celej západnej kultúre. Ako výrazný odborný prínos vnímam aj habilitantkine práce z oblasti dejín divadla a drámy, ktorými informuje – na strane jednej - zahraničný kontext o vývinových tendenciách slovenského divadelníctva, najmä v najnovšom období (*Súčasná slovenská dráma*, 2018) a na strane druhej – slovenské kultúrne prostredie o súvislostiach slovenskej drámy a divadla, ktoré sa zrodili v aktuálnom kontexte (*Žijeme divadlom, Divadelný ústav 11/21*, 2021), ako aj tie, ktoré vznikali v zahraničí, najmä v jej rodnej Vojvodine – v nadväznosti na širšie kultúrne kontexty – srbský, západný, ale aj ten, ktorý sa formoval na Slovensku (*Slovenské vojvodinské divadlo – špecifiká vzniku, vývin a otázka ďalšieho pôsobenia*, 2018).

3. Uplatnenie výsledkov umeleckej práce/výskumu v pedagogickej praxi: Spomínaná habilitantkina erudovanosť, ktorá sa formovala z dvoch prameňov, z ktorých každý obohacoval jej schopnosť nazerať na javy divadla a širších umelecko-estetických súvislostí s osobitnou vlastnou prioritou a preferenciou, prispeli k tomu, že Dr. Feketová je vnímaná ako človek širokého horizontu osvojených si poznatkov, ktoré dokáže odovzdať aj v pedagogickej praxi. Jej privátna vokácia k súčasným divadelným a dramatickým trendom, najmä na oblasť performatívneho a postdramatického divadla ju predurčujú viesť kurzy, zamerané na uvedenú problematiku – čo sa de facto aj deje v akademickom prostredí VŠMU. Svoje bohaté skúsenosti z odborného prostredia, prezentovaných textov v rovine teoretickej, ale aj umelecko-kritickej – a na strane druhej aj bohaté skúsenosti z roviny empirickej, kedy sa dostala do kontaktu s mnohopočetnými divadelnými produkiami na festivaloch v celom rade krajín sveta – sa javia ako vzácna zásobáreň poznaného a zažitého, ktorým dokáže osloviť, zaujať a motivovať študentskú obec.

4. Hĺbka a forma práce s literatúrou, informačnými, resp. inšpiračnými zdrojmi: Dr. Feketeová vo svojej odbornej práci sa orientuje na všeobecne uznávanú a rešpektovanú domácu a zahraničnú odbornú literatúru. Je potrebné zdôrazniť, že z pozície riaditeľky Divadelného ústavu v Bratislave iniciovala a stála pri zrode (prekladu a vydaní) celého radu odborných, ale aj dramatických publikácií, ktorými obohatila slovenský teatrologický, dramatický a divadelno-vedný kontext. Podobne aj sfére dramaturgie a dramatiky habilitantka sa opierala o najnovšie, progresívne línie svetového divadla a prinášala do slovenského divadelného a kultúrneho kontextu nové svieže témy a riešenia – od vydávania antológie súčasnej slovenskej drámy s ekologickou a environmentálnou tematikou (*Green Drama*, 2020) po aktuálne témy miléniového obdobia, ktoré reflektovala vo svojich dramatických textoch.

5. Celková umelecká/odborná úroveň habilitačnej práce: V istej sumarizácii možno povedať, že predložená úroveň odbornej a umeleckej práce Dr. Feketeovej svojou kvantitou, ale najmä kvalitou vysoko prevyšuje úroveň požadovaných kritérií na udelenie titulu docent. Okrem uvedenej odbornej a umeleckej práce Dr. Feketeová má veľké zásluhy aj v rovine manažérskej a organizačnej: k mediálne najznámejším určite patria festival Nová dráma, ktorá vytvára priestor reflektovaniu a kritickému zhodnoteniu súčasných svetových trendov v konfrontácii so slovenskými, ďalej: *Noc divadiel* atď.; no možno ešte väčšie zásluhy pre slovenskú kultúru si v budúcnosti Dr. Feketeová vyslúži svojim angažmánom na dvoch kapitálnych dielach, ktoré sa v DÚ zrodili pod jej vedením: *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* (V.Štefko a kol.) a *Dejiny slovenského divadla I a II* (autor koncepcie a odborný garant: V.Štefko). Týmito dielami sme sa ako národ konečne zaradili do toho kultúrneho kontextu, v ktorom sa prejavuje záujem o vlastnú umeleckú minulosť a divadlu sa pripisuje jeho váha a dôstojnosť v historickom bytí národa.

6. Ďalší komentár k habilitačnej práci:

7. Odporúčenie:

Odporúčam uchádzačovi: : Mgr. art. Vladislava Fekete, ArtD. udelenie umelecko-pedagogického/vedecko-pedagogického titulu docent v odbore Divadelné umenie.